

Associate Degree Architectural Crafts

AANVRAAG WIJZIGING RIO INDELING EN BEKOSTIGINGSNIVEAU

ZUYD HOGESCHOOL, APRIL 2026

**ZU
YD**

Inhoudsopgave

Basisgegevens Instelling	3
Basisgegevens Opleiding	3
1. Inhoud opleiding en onderwijsprogramma.....	4
1.1 Korte schets inhoud opleiding.....	4
1.2 Onderwijsprogramma	4
2. Doelgroep van de opleiding.....	7
3. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden	7
4. Afstemming.....	8
5. Analyse (toekomstig) verwant aanbod	8
6. Onderbouwing voor wijziging RIO onderdeel	9
7. Onderbouwing voor wijziging bekostigingsniveau.....	10

Basisgegevens Instelling

Naam instelling	Zuyd Hogeschool
BRIN-code	25JX
KvK-nummer	14 06 09 95
Contactpersoon aanvraag	<div style="background-color: black; width: 100%; height: 15px; margin-bottom: 5px;"></div> <div style="background-color: black; width: 100%; height: 15px; margin-bottom: 5px;"></div> <div style="background-color: black; width: 100%; height: 15px; margin-bottom: 5px;"></div> <div style="background-color: black; width: 100%; height: 15px; margin-bottom: 5px;"></div> <p>Nieuw Eyckholt 300, Postbus 550, 6400 AN Heerlen</p>
Contactpersoon CvB	<div style="background-color: black; width: 100%; height: 15px; margin-bottom: 5px;"></div> <div style="background-color: black; width: 100%; height: 15px; margin-bottom: 5px;"></div> <div style="background-color: black; width: 100%; height: 15px; margin-bottom: 5px;"></div>

Basisgegevens Opleiding

Naam	Architectural Crafts
ISAT-code	80202
Oriëntatie en niveau	Hbo Associate degree
Variant	voltijd
Taal	Nederlands
Huidig RIO-(sub)onderdeel	5 Taal en cultuur (zonder subonderdeel)
Huidig bekostigingsniveau¹	Laag
Voorgesteld RIO-(sub)onderdeel	5 Taal en cultuur, Subonderdeel Opleidingen op het gebied van kunst
Voorgesteld bekostigingsniveau	Hoog

¹ Keuze uit: laag, hoog en top

1. Inhoud opleiding en onderwijsprogramma

1.1 Korte schets inhoud opleiding

De **Associate degree Architectural Crafts** is een tweejarige, praktijkgerichte hbo-opleiding waarin studenten worden opgeleid tot **assistent ontwerper binnen het architectonische domein**. De opleiding richt zich op het ontwikkelen van ambachtelijke, technische en beeldende vaardigheden, gekoppeld aan een onderzoekende houding en actuele ontwerp-opgaven. Studenten werken in ateliers aan projectmatige opdrachten rond thema's zoals mens-ruimte-relaties, schaal, materiaal, fenomenologie en duurzaamheid. Daarbij ontwikkelen zij ontwerp- en maakvaardigheden zoals modelbouw, digitale modellering, 3D-rendering en het onderzoeken van materialen en ruimtelijke concepten.

De opleiding is ingebed in de onderwijsvisie van de **Architectuur Academie Maastricht**, waarin *critical making*, fenomenologisch onderzoek en samenwerking met het werkveld centraal staan. Studenten leren methodisch handelen, communiceren, samenwerken en ontwerpen in een steeds veranderende beroepscontext. Afgestudeerden kunnen aan de slag als onder meer assistent-interieurontwerper, ontwerpbegeleider of architectonisch vormgevend assistent, of doorstromen naar een (verkort) bachelortraject binnen het architectonische of vormgevingsdomein. De NVAO heeft de opleiding per 12 januari 2026 geaccrediteerd.

1.2 Onderwijsprogramma

De ontwerpleersituatie van de AAM is gekarakteriseerd doordat de student leert aan de hand van het projectmatig ontwerpen en het onderzoeken van context en ontwerp. Bij de projectonderdelen is sprake van leren in atelieromgeving. Naast het werken aan de opdrachten nemen studenten deel aan vakspecifiek vaardigheden- en theorieonderwijs. Het onderwijs is ingericht in onderwijsperioden van 10 weken. Elke onderwijsperiode heeft 15 ec. Iedere onderwijsperiode is onderverdeeld in projectonderwijs (7ec), vaardighedenonderwijs (5ec) en theorieonderwijs (3ec).

Jaar 1

Onderwijsperiode 1

Thema - Spaces for life and work

Dit project gaat over bewustwording. De student leert dat architectuur niet op zichzelf staat, dat alles daarin en eromheen een doel heeft en dat de mens het begin- en eindpunt van alles is. *De student wordt bekend gemaakt met een kleine ontwerpopgave en krijgt introducties in diverse projectonafhankelijke digitale en manuele vaardigheden. In de theorie krijgt hij een beknopte overzicht van de algemene kunstgeschiedenis.*

Onderwijsperiode 2

Thema - Minimum maximum

Dit project traint de leerlingen om met andere ogen naar de wereld om hen heen te kijken. We gebruiken schaal als middel om ze anders te laten kijken en denken over wat ze om hen heen weten en vertrouwen.

De student wordt bekend gemaakt met een kleine ontwerpopgave die het thema schaal als onderzoeksthema heeft en krijgt introducties in diverse projectonafhankelijke en projectafhankelijke digitale en manuele vaardigheden. In de theorie krijgt hij een verdiepend inzicht van geselecteerde tijdperken van de algemene kunstgeschiedenis.

Onderwijsperiode 3

Thema - Living outside the box

Dit project leert studenten hoe ze buiten hun comfortzone kunnen denken en handelen. Alleen door de grens van vertrouwdheid te overschrijden, kun je groeien.

De student wordt bekend gemaakt met een kleine ontwerpopgave die hem thematisch en praktisch een ander perspectief in te nemen. De diverse projectonafhankelijke en projectafhankelijke digitale en manuele vaardigheden kennen nu een verdiepingsslag. In de theorie krijgt hij een algemeen overzicht van de architectuur en designgeschiedenis.

Onderwijsperiode 4

Thema - The climate decade

In dit project leren de studenten dat alles wat ze doen, hoe innovatief of passend ook, impact zal hebben. Wij pakken wereldproblemen aan en maken hen bewust van de gevolgen of waarde van hun keuzes.

De student wordt bekend gemaakt met een ontwerpopgave die hem thematisch en praktisch confronteert met actuele relevante thema's. De diverse projectonafhankelijke en projectafhankelijke digitale en manuele vaardigheden krijgen een verdere verdiepingsslag. In de theorie krijgt hij een verdiepend inzicht in relevante bewegingen van de architectuur en designgeschiedenis.

Jaar 2

Onderwijsperiode 5

Thema - Follow the sun

Dit project leert de studenten hun perceptie van wat design is te veranderen. Design is niet altijd tastbaar, het heeft niet altijd een vorm! Een ervaring heeft geen fysieke vorm, maar kan wel worden ontworpen.

Vaardigheden en theorie worden zowel apart gedoceerd als ook in het project geïntegreerd.

Onderwijsperiode 6

Thema - Unification

In dit project vragen we de studenten om alles wat ze van project één tot en met vijf hebben geleerd toe te passen in een tastbare, psychologische en zintuiglijke ervaring binnen een architecturale ruimte die hun visie en ambities weerspiegelt voor de toekomstvisie van de gebouwde omgeving in haar totaliteit.

Vaardigheden en theorie worden zowel apart gedoceerd als ook in het project geïntegreerd. Tevens wordt in deze periode de opstart van het afstuderen gerealiseerd.

Onderwijsperiode 7/8

Thema - afstuderen

Hier legt de student zijn 'Proeve van bekwaamheid' af. De student toont in een vooraf met de docenten bepaalde beroepsmatige context, zelfstandig onder eigen regie en verantwoordelijkheid, zijn bekwaamheid aan.

Elke onderwijsperiode heeft 15 ec. Iedere onderwijsperiode is onderverdeeld in projectonderwijs (7ec), vaardighedenonderwijs (5ec) en theorieonderwijs (3ec).

Begeleiding

Binnen deze structuur staat de ontwikkeling van een onderzoekende houding centraal. Studenten worden gestimuleerd om kritisch, reflectief en nieuwsgierig te zijn ten aanzien van hun ontwerppraktijk en de wereld om hen heen. Door middel van fenomenologisch onderzoek, 'critical making' en het verkennen van sociaal-ruimtelijke contexten ontwikkelen zij een eigen positie binnen het veld. Artistiek onderzoek vormt een fundament in de vorming van de student als autonome denker en maker.

Persoonlijke begeleiding is een integraal onderdeel van het onderwijs. Elke student krijgt ondersteuning van een vaste studiebegeleider, die niet alleen de voortgang bewaakt, maar ook fungeert als sparringpartner bij reflectie en professionele ontwikkeling. Daarnaast kunnen studenten laagdrempelig gebruik maken van aanvullende begeleidingstrajecten binnen de academie en het bredere Zuyd-netwerk.

Fysieke leeromgeving

De fysieke leeromgeving van de Academie is afgestemd op de dynamiek van het kunstonderwijs. Studenten werken in open studio's en projectruimtes die samenwerking, experiment en dialoog stimuleren. Werkplaatsen en studio's voor o.a. maquettebouw, digitaal

modelleren, materialenonderzoek en beeldbewerking, vormen een essentieel onderdeel van het onderwijs. Deze ruimtes faciliteren een directe verbinding tussen concept, materiaal en uitvoering.

2. Doelgroep van de opleiding

De doelgroep voor deze opleiding is mbo4-studenten en anderzijds vo-leerlingen van havo of vwo. Elke student met een mbo-niveau 4, havo- of vwo-diploma, of een behaald 21+ toelatingsonderzoek is toelaatbaar. Aanvullende eisen worden gesteld om toegelaten te worden tot de opleiding. Voorafgaand aan definitieve inschrijving wordt beoordeeld in hoeverre de student artistieke aanleg bezit. Dit moet blijken uit:

- beeldend vermogen, werken vanuit waarneming en vanuit voorstellingsvermogen;
- gevoel voor kleur, vorm en materiaal;
- oorspronkelijkheid en individualisme.

Een andere doelgroep bestaat uit studenten die niet op het moment van toelating over voldoende bagage beschikken om toegelaten te worden tot de bacheloropleiding, en zich eerst - in een meer praktijkgerichte Ad-opleiding - verder kunnen bekwamen om dan eventueel op een later moment door te stromen naar de Bachelor.

Tenslotte is als doelgroep aan te merken die studenten die vanuit de bachelor besluiten te switchen naar de Ad-opleiding vanwege hen moverende redenen (zoals eerder op de arbeidsmarkt aan de slag te kunnen gaan).

3. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

De opleiding Architectural Crafts (Ad) leidt op tot assistent ontwerper in het architectonische domein en is in nauwe samenwerking ontwikkeld met de opleiding Vormgeving profiel Architectuur en Interieur (BA), onderdeel van de Architectuur Academie Maastricht.

Het beroepsbeeld assistent ontwerper 'architectural crafts' is gebaseerd op het document van het landelijk overlegplatform Ad van de Vereniging Hogescholen beschrijving niveau 5² en speelt in op drie verschillende talentdomeinen 'creatief, technisch, communicatief'. In de Ad Architectural Crafts ontwikkelt de student kennis en vaardigheden in een of meerdere van deze domeinen na gelang van het persoonlijke talent van de student.

De student leert binnen de opleiding:

- Methodisch handelen door kennis te maken met theorieën en methodes uit het architectonische werkveld en de actuele urgenties en vraagstukken.

² [Overlegplatform Associate degrees \(2022\). Beschrijving niveau 5 Associate degree \(tweede ongewijzigde editie\). Vereniging Hogescholen.](#)

- Samenwerken door in de vorm van 'casestudies' (praktijksimulaties in het onderwijs) in een team verschillende rollen in te vullen.
- Communiceren door zijn eigen rol kritisch te bevragen en taken en opbrengsten in het eigen team en naar direct betrokkenen over te brengen met adequate middelen zoals de taal, de tekening en het model.
- Een probleemoplossend vermogen te ontwikkelen door in de vorm van 'casestudies' diverse oplossingen steeds kritisch te bevragen en bij te sturen.
- Een lerend vermogen te ontwikkelen door bewustwording van de steeds veranderende context en rollen die in de 'casestudies' aan de orde zijn.

De afgestudeerde Ad'er is onder meer in staat presentatie-modellen en -tekeningen, prototypes, moodboards, 3D renderings en digitale modellen met de actueel relevante programmatuur te maken. Daarnaast verricht hij onderzoek aan en voor onder meer 3D modellen (zowel fysiek als digitaal) materialen, programma's van technische en/of functionele eisen en de technische randvoorwaarden van concepten. Hij levert een bijdrage aan het denken over ruimtelijke concepten, filosofische en/of esthetische uitgangspunten.

De Ad'er Architectural Crafts komt bij voorbeeld terecht in functies als assistent interieurontwerper, assistent architectonisch vormgever, ontwerpbegeleider interieur-bouw en bouw.

4. Afstemming

Zowel de Vereniging van Hogescholen als de afstemmingstafel KUO zijn over deze voorgenomen aanvraag wijziging RIO indeling en / of bekostigingsniveau geïnformeerd. Dit heeft niet tot opmerkingen geleid.

5. Analyse (toekomstig) verwant aanbod

In Nederland worden enkele Ad-opleidingen aangeboden die als verwante dan wel zijdelings verwante opleidingen kunnen worden geduid.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs heeft in haar advies³ aan de Minister betreffende de Ad Architectural Crafts de volgende opleidingen als (zijdelings) verwant genoemd:

In Zwolle biedt ArtEZ de Ad-opleiding *Interieurvormgever* aan. Deze tweejarige hbo-opleiding leidt studenten op tot een ruimtelijk ontwerper gespecialiseerd in sfeer en beleving van binnenruimtes.

³ Advies uitgebracht op 14-03-2025

In Rotterdam biedt de Rotterdam Academy (een instituut van Hogeschool Rotterdam) de Ad-opleiding *Arts & Crafts* aan. In deze opleiding verdiepen studenten hun conceptuele, creatieve en ontwerpvaardigheden en worden zij in twee jaar opgeleid tot vormgever in onder andere de specialisatie Interieur.

In Deventer biedt Saxion de Ad *Interior Brand Identity* aan. Hier leren studenten alles over ontwerp, technologie en branding, zodat zij hun creativiteit en commerciële inzichten samen kunnen laten komen.

Daarnaast heeft de CDHO ook de *Ad Design* van de Hogeschool voor de Kunsten als zijdelings verwant aangemerkt, specifiek vanwege de specialisatie *Connected Design*. Deze opleiding richt zich op beeldende communicatie, ruimtelijk inzicht en interactieve ontwerpprocessen, waarbij studenten veel experimenteren met diverse visuele media. Ze werken aan concrete ontwerp opdrachten met externe partners en ontwikkelen professionele ontwerpvaardigheden en zelfvertrouwen in nauwe begeleiding door docenten.

De vier hierboven genoemde Associate Degree opleidingen zijn allen in het RIO ingedeeld onder **5. Taal en Cultuur**, subonderdeel **Opleidingen op het gebied van kunst**.

6. Onderbouwing voor wijziging RIO onderdeel

De opleiding Architectural Crafts is, conform in de aanvraag verzocht, ingedeeld in de categorie *Taal en Cultuur*. Bij de aanvraag is echter abusievelijk niet aangevraagd om in het subonderdeel *Opleidingen op het gebied van kunst* ingedeeld te worden.

Met deze aanvraag hopen we deze omissie te kunnen herstellen en onderbouwen we waarom indeling in het subonderdeel *Opleidingen op het gebied van kunst*.

Argument 1:

In beschrijving onder 1. is te lezen dat de Ad Architectural Crafts onderdeel uitmaakt van onderwijsportfolio van de Architectuur Academie Maastricht, dat gekenmerkt wordt door intensief, kleinschalig en persoonlijk atelieronderwijs.

De opleiding Architectural Crafts wordt gekenmerkt door:

- ateliargestuurde projectperioden, gebaseerd op *critical making*, ontwerpgericht onderzoek en fenomenologische analyse
- een hybride artistiek-technische leeromgeving, waarin studenten werken met digitale ontwerptools, maquettebouw, materiaalexperiment en 2D/3D-modelleren
- een curriculum dat projectmatig, interdisciplinair en praktijkgericht is opgebouwd (8 onderwijsperioden van 15 EC)

- sterke samenhang met de bachelor- en masteropleidingen binnen AAM, met gedeelde docenten, werkplaatsen en didactische principes (autobiografisch leren, relationele analyse, holistische ontwerpbenadering)

Studenten ontwikkelen vaardigheden in:

- creërend vermogen (artistiek & ambachtelijk)
- reflectief vermogen
- methodisch en contextgericht onderzoek
- technisch-digitale vaardigheden (software, modelleren, rendering)
- visuele en verbale communicatie
- samenwerken en organiseren binnen ontwerpprocessen

Deze combinatie van artistiek, ambachtelijk en technisch ontwerpgericht onderwijs sluit inhoudelijk aan bij de RIO indeling 5. Taal en Cultuur en het subonderdeel *Opleidingen op het gebied van kunst*

Argument 2:

De verwante en zijdelings verwante opleidingen zoals beschreven onder 6. zijn allen ingedeeld in de RIO indeling 5. Taal en Cultuur en het subonderdeel *Opleidingen op het gebied van kunst*

7. Onderbouwing voor wijziging bekostigingsniveau

Het voorstel is om de opleiding in te delen in het subonderdeel *Opleidingen op het gebied van kunst*, van het onderdeel Taal en Cultuur. Alle opleidingen in dit onderdeel hebben bekostigingsniveau 'hoog'. Voor de motivering verwijzen we daarom naar wat onder ad 6 is geschreven.